

İLİM VE İRFAN YOLUNDA BİR HEZARFEN EKMELEDDİN İHSANOĞLU'NA ARMAĞAN KİTABI, ÖTÜKEN YAYINLARI, 2021, 888, ISBN 9786254080371

A Hezarfen on the Way of Science and Learning a Gift Book to Ekmeleddin İhsanoğlu

Filiz KALYON

Doç. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, filiz.kalyon@hbv.edu.tr, orcid.org/0000-0001-7523-4168

Kitap Tanıtımı/Book Review

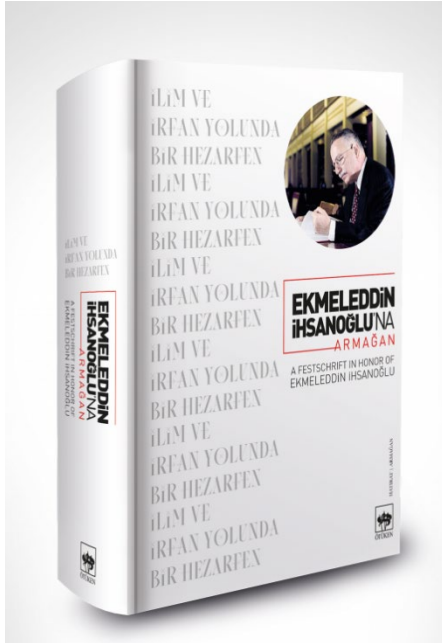
Makale Bilgisi

Geliş/Received: 31.10.2022

Kabul/Accepted: 28.11.2022

DOI: 10.51592/kulliyat.1196841

Atf/Citation: Kalyon, F. (2022) "İlim ve İrfan Yolunda Bir Hezarfen Ekmeleddin İhsanoğlu'na Armağan Kitabı", *Külliyyat, Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, 18(Aralık), 247-249.

fayda var:

İslam kültür ve medeniyeti günümüzde de araştırmacıların alakasını bekleyen mühim bir hazinedir. Bu hazinenin gün yüzüne çıkması ve gelecek nesillere aktarılması hususunda en önemli vazife ilim adamlarına ve akademisyenlere düşmektedir. Akademisyen araştırma konusunu çeşitli verilere dayanarak şekillendirir. İlim adamı ise bunun çok daha fazlasını yapar. Çalıştığı alanla bütünleşir, tüm hayatını o ilmin ilerlemesi ve diğer ilimlere fayda sağlaması meşguliyetiyle geçirir. İlim hayatının bir parçası haline getirmiş olan âlimler sadece yaşadığı dönemi değil, kendisinden önceki ve sonraki dönemleri de aydınlatılabilir hususiyetine sahiptirler. Bu ilim adamlarından biri de Ekmeleddin İhsanoğlu'dur.

Ekmeleddin İhsanoğlu için hazırlanan armağan kitabın tanıtımına geçmeden önce O'nun hayat hikâyesini kısaca gözden geçirmekte

Akademisyen, diplomat, 25-26. Dönem İstanbul Milletvekili, Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi üyesi, İslam İşbirliği Teşkilatı 9. Genel Sekreteri. Lisans Eğitimini Kahire Ayn Şems Üniversitesi'nde, yüksek lisans eğitimini El-Ezher Üniversitesi'nde, doktora eğitimini Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nde, doktora sonrası

çalışmalarını ise İngiltere Exeter Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa ve ABD'nin önde gelen üniversitelerinde dersler verdi. Bilim tarihi, İslam ve Türk kültürü, İslam dünyası ile Batı dünyası ilişkileri üzerine Türkçe, İngilizce, Arapça pek çok kitap, makale ve araştırma kaleme aldı. Makale ve kitapları İngilizce, Rusça, Farsça, Urduca, Fransızca, Japonca, Malayca, Korece, Boşnakça, Makedonca, Bengalce ve Arnavutçaya çevrildi. Başta Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı tarafından verilen "Devlet Üstün Hizmet Madalyası" olmak üzere birçok ülke devlet başkanı tarafından madalya ve nişanla taltif edilen İhsanoğlu, bilim tarihinin Nobel'i olarak kabul edilen Alexandre Koyré Madalyası'nı alan tek Türk akademisyendir. Ayrıca kendisine Türkiye'nin ve dünyanın önde gelen üniversitelerinden 21 fahri doktora unvanı verildi. İhsanoğlu, IRCICA'nın 1980. İ.Ü. Bilim Tarihi Bölümü'nün (1984), Türk Bilim Tarih Kurumu'nun (1989) ve ISAR Vakfı'nın (1990) kurucusudur. Ayrıca 2001-2005 yılları arasında Uluslararası Bilim Tarihi ve Felsefe Kurumu (IUHPS) başkanı görevini yürütmüştür.

Yukarıdaki kitabı bilgiler dışında Ekmeleddin İhsanoğlu ile çalışma şansına erişmiş akademisyenlerin armağan kitabın takdim yazısında belirttikleri şu fikirleri de Hoca'yı daha iyi tanımak açısından önem arz eden ifadelerdir:

"Ekmeleddin İhsanoğlu'nun isminin önüne eklenebilecek her sıfatın onu bütün veçheleriyle tanımak için yetersiz kalacağı, kendisini "kalbi" olarak tanıyanların malumudur. Tecessüsü, müdekkikliği, mütebahhirliği ve çağlayanlar gibi durmaksızın akan bereketli enerjisi onunla az zaman geçirenlerin bile hemen dikkatini çeken vasıfları arasındadır. Titizliği ve yapılan işin başarıyla zamanında sonuçlanmasını her şeyin önüne koyması, onun vurgulanması gereken önemli özellikleri arasındadır. Hoca'nın dirayetli ve öngörülü olması, müstesna çalışma ahlakına ve davranışlarına sahip bulunması pek çok alanda öncülük etmesine ve yeni çalışma sahaları için yeni yollar açmasına vesile olmuştur."

"İlim ve İrfan Yolunda Bir Hezarfen Ekmeleddin İhsanoğlu'na Armağan" adlı kitap Ötüken Yayınları 2021 İstanbul künyesini taşımaktadır.

Hatice Aynur, Didar Bayır, Tuncay Zorlu, Fatma M. Şen, Magda Makhlof ve Jan Pieter Hogendijk gibi farklı kültürlere mensup kıymetli akademisyenler tarafından hazırlanan eserin takdim bölümünde, kitabın hazırlama fikri ve aşamaları şu şekilde belirtilmektedir:

"Hocamız için bir Armağan Kitabı hazırlama fikri, kendisinin 2018 yılında 75. yaşını idrak etmesi vesilesiyle ortaya çıktı ve çalışmalara başlandı. Kitaba, Hoca'nın bizatihi kısa ve uzun süre çevresinde bulunmuş dostları, arkadaşları, meslektaşları ve öğrencilerinin katkıda bulunmasının uygun olacağı göz önüne alınarak bir liste hazırlandı ve davet mektupları gönderildi. Planlanandan daha uzun sürmüş olsa da kitap böylece meydana gelmiş oldu. Bu çalışmadan daha önce, kendisinin 70. Yaşı için de bir kitap hazırlanması düşünülmüş fakat bazı yazılar kabul edilmesine rağmen proje hayata geçirilememişti. Çoğu ebediyete intikal etmiş zevatın tamamlanmamış olan o projeye gönderdikleri yazılarını da Armağan Kitabımıza dâhil etmek istedik. Böylece aradan yıllar geçmiş olsa da çalışma arkadaşlarının ve dostlarının Hocamız hakkındaki fikir ve hislerini ifade ettikleri metinlere, tarihe not düşmek adına, uygun bir zeminde yer verme imkânı bulmuş olduk."

Ekmeleddin İhsanoğlu'na Armağan Kitabı dört bölümden müteşekkildir. Fatma M Şen, Didar Bayır tarafından hazırlanan birinci bölüm, "Takdim ve Ekmeleddin İhsanoğlu'na Dair ile Ekmeleddin İhsanoğlu'nun

Bibliyografisinin Ana Hatları” başlıklarını ihtiva etmektedir. Bu bölümde, kitabın meydana getiriliş merhaleleri ile Ekmeleddin İhsanoğlu’nun kısa hayat hikâyesi yer almaktadır.

Kitabın ikinci bölümü, Said Aljoumani Konrad Hirschler, Mohamad Salim al-Awa, Hatice Aynur, Fatma M. Şen, Khaled Azab, Didar Bayır, Fatih Bayram, Atilla Bir, Mustafa Kaçar, Hale Geyik, Gülten Dinç, İsmail E. Erünsal, Geza David, Melek Dosay Gökdoğan, Nelly Hanna, Tofigh Heidarzadeh, Abuzer Kalyon, Filiz Kalyon, Enes Karic, Machiel Kiel, Muhammed Mufaku-Arnaut, Orlin Sabev (Orhan Salih), İsmail Serageldin, Ibrahim Shabouh (Chabbouh), William R. Shea, Aziz Nazmi Şakir, Abdulkadir Şener, Jan Just Witkam, Nuri Yüce, Tuncay Zorlu, tarafından yazılan makalelere ayrılmıştır. Farklı kültürlerle sahip akademisyenler tarafından hazırlanmış olan bu yirmi yedi makale, Türkçe, Arapça ve İngilizce kaleme alınmıştır.

Kitabın üçüncü bölümü “Ekmeleddin İhsanoğlu için” başlığını taşımaktadır. Aiman Abboushi, Hasan Abedin, Maha Akeel, Tayyar Altıkulaç, Nabil al-Arabi, Oktay Aslanapa, Shafer Awawdeh, Hatice Aynur, Beşir Ayvazoğlu, Didar Bayır, Abdul Moiz Bokhari, John Hedley Brooke, Hasan Çelebi, Fondazione Ducci, Halit Eren, Mahdy Fathalla, Yurdun Fırat, Ufuk Gökçen, Numan Hazar, Emin Aziz İhsanoğlu, Mehmed Orhan İhsanoğlu, Sevda Şahin İhsanoğlu, Halil İnalçık, Mehmet İpşirli, Mourad E. H. İsmail, Celalettin Kart, Aykut Kazancıgil, Orhan Koloğlu, Magda Makhoulouf, Sayed al-Masry, Moustafa Mawaldi, Amre Moussa, Abdula Manafi Mutualo, Hidayet Nuhoğlu, Ronald L. Numbers, Hameed A. Opeloyeru, İlber Ortaylı, Oğuz K. Pehlivan, A Tarık Pekel, Hatice Polat, Veniamin Popov, Tariq Ali Bakhit Salah, Mohammad Al-Sammak, Muhittin Serin, Pulat Tacar, Raja Fuziah Binti Raja Tun Uda, Hemayet Uddin, Yaşar Yakış, Nevzat Yalçıntaş, gibi kıymetli insanların yazılarının yer aldığı bu bölümde Ekmeleddin İhsanoğlu’nun ailesi, yakın çevresi, dostları, öğrencileri gibi kendisiyle, farklı zaman ve mekanlarda musahabede bulunmuş şahsiyetlerin onunla ilgili fikir, his, hatıralarını kaleme aldıkları kırk dokuz hatıra yazısı bulunmaktadır.

Kitabın dördüncü ve son bölümü, “Ekmeleddin İhsanoğlu’nun Albümünden” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde Ekmeleddin İhsanoğlu’nun, siyasi, içtimai ve ilmî yönünü gözler önüne seren ödülleri, nişanlar, toplantı, konferans, yurt içi, yurt dışı gezileri gibi, birçok alanda vermiş olduğu hizmetlerin ispatı niteliğini taşıyan fotoğraflar yer almaktadır.

Ötüken Yayınları tarafından basılan “İlim ve İrfan Yolunda Bir Hezarfen Ekmeleddin İhsanoğlu’na Armağan” adlı kitap, içtimai ve ilmî muhitin dikkatini çekecek hususiyette bir eser olarak hazırlanmıştır.